

Territoris

**El Pla d'Almatà:
El renaixement d'una ciutat
andalusina, l'origen de Balaguer**

**Lleida estrena
l'Agrobiotech
Innovation Forum**

**Una vida
entre llibres i
muntanyes**

**El Monestir de les
Avellanes «recupera»
els comtes d'Urgell**

plusfresc:

de Lleida

www.plusfresc.cat

ET REGALEM UN LOT DE NADAL!

DEL 14 DE NOVEMBRE AL 14 DE DESEMBRE

Exclusiu per a clients amb targeta Plusfresc

LOT GRAN acumulant
450€ en compres

Aquí trobaràs
productes
de proximitat

LOT PETIT
acumulant 250€

LOT GRAN + CAVA
acumulant 600€

A més del lot gran, et regalem una
ampolla de cava VALLFORMOSA
col·lecció rosé pinot noir 75cl

Editorial

El Pla d'Almatà com a acte de memòria i de futur

Hi ha moments en què una ciutat decideix mirar-se al mirall de la seva història i reconèixer-hi les arrels que l'han fet possible. Balaguer viu un d'aquests moments. El Projecte de Recuperació Integral del Pla d'Almatà no és només una obra de restauració arqueològica: és una declaració de principis. Amb una inversió de més de sis milions d'euros i una aliança institucional entre la Paeria i la Generalitat. El pla representa un compromís de país amb la memòria, la identitat i el coneixement.

El Pla d'Almatà és molt més que pedres antigues: és el bressol de Balaguer, el testimoni d'una ciutat andalusina que va florir fa més d'un mil·lenni i que avui ressorgeix com un símbol d'orgull col·lectiu. En temps en què la cultura sovint queda relegada per la urgència del present, aquesta iniciativa reivindica el patrimoni com a motor de futur, d'educació i de cohesió social.

La seva dimensió va molt més enllà de les fronteres locals. Recuperar i difondre l'Almatà és reconnectar amb la diversitat que ha configurat Catalunya al llarg dels segles. És reconèixer que estimar el país també passa per entendre'n els orígens musulmans, jueus i cristians. És, en definitiva, fer de la memòria una eina de convivència i progrés.

El futur centre immersiu, els itineraris visitables i la recerca arqueològica continuada transformaran Balaguer en un referent mediterrani del patrimoni andalusí, un Empúries de Ponent que mirarà al món sense complexos. El renaixement del Pla d'Almatà no és només una aposta per la història: és una aposta per nosaltres mateixos.

Índex

- 4 Lleida estrena l'Agrobiotech Innovation Forum
- 8 El Pla d'Almatà: El renaixement d'una ciutat andalusina, l'origen de Balaguer
- 14 Entrevista a Jordi Curcó Pueyo
- 16 Josep Rosell Santaulària presenta "Muses"
- 18 Una vida entre llibres i muntanyes
- 20 Territoris, el batec de les terres de Lleida
- 24 El Monestir de les Avellanes «recupera» els comtes d'Urgell
- 28 Solidaris fins a la medul·la
- 30 La recepta: Filet de porc amb salsa de vi

territoris
territoris.cat

Edita:

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Pots trobar-nos també a:

@territoris.cat

/territoris.cat

@territoriscat

Redacció i publicitat: 676 560 252

Grup Nació
(Edicions Digitals de Premsa Local, SL - B09844770)

Delegada Grup Nació a Lleida: Esther Barta

Coordinadora: Patricia Peláez

Redacció: Àlvar Llobet, Carme Escalles

Disseny i Maquetació: Cristóbal Moscoso

Foto portada: Departament de Cultura

Impressió: GoPrinters.

Dipòsit Legal: DL L 480-2015

Gent mirant tractors a la 70a Fira de Sant Miquel de Lleida / acn

Lleida estrena l'Agrobiotech Innovation Forum

L'impuls de la transformació tecnològica i sostenible del sector agroalimentari

Lleida, històric referent del sector primari a Catalunya, fa un pas endavant amb l'estrena de l'Agrobiotech Innovation Forum, un esdeveniment que se celebrarà del 25 al 27 de novembre i que neix com a evolució i reformulació de la tradicional Fira de Sant Miquel. El nou format vol respondre a una demanda històrica del sector: dotar el certamen d'un caràcter més professional, innovador i tecnològic, capaç d'atraure empreses, investigadors i emprenedors que marquen el futur de l'agricultura i la ramaderia del segle XXI.

UN CANVI DE RUMB NECESSARI

Feia temps que agricultors i ramaders reclamaven un impuls al certamen, que en els darrers anys havia esdevingut més un espai de passeig ciutadà que un punt de negoci o de transferència tecnològica. Davant d'aquesta realitat,

els patrons de la Fira de Lleida van encarregar un estudi estratègic que recomanava dividir la històrica fira en dos esdeveniments diferenciats: d'una banda, un espai festiu i de divulgació per al gran públic, i de l'altra, un fòrum professional que servís com a motor de coneixement, innovació i oportunitats empresarials. Així va néixer l'Agrobiotech Innovation Forum, que s'estrena enguany amb l'objectiu de situar Lleida al mapa europeu de la innovació agroalimentària.

SIS ÀREES PER ENTENDRE EL FUTUR DEL CAMP

El nou esdeveniment s'articula al voltant de sis grans àrees temàtiques, que aborden els principals reptes i tendències de la indústria agroalimentària contemporània. La primera d'aquestes àrees, Maquinària i tecnologia agrícola, convida els professionals a descobrir equips d'última generació, automatització i solucions de precisió per augmentar la

rendibilitat de les explotacions. En Producció agrícola, els visitants podran explorar tècniques de cultiu sostenible, la gestió intel·ligent de recursos o la sembra de precisió, factors clau per garantir una agricultura resilient i competitiva. I, d'altra banda, El bloc dedicat a la Ramaderia posa el focus en la digitalització del sector, amb sistemes de monitoratge en temps real, eines per millorar el benestar animal i tecnologies que optimitzen la productivitat i la sostenibilitat de les granges. L'àrea d'Aigua abordarà un dels grans reptes globals: la gestió eficient dels recursos hídrics. Hi tindran protagonisme les solucions de reg intel·ligent, el tractament d'aigües i els sensors per al control de cultius, així com la recerca de varietats més resistents a la sequera. També serà central la temàtica d'Energia i Sostenibilitat, que oferirà estratègies per a la producció d'energia renovable (solar i biogàs), l'eficiència energètica i la reducció de la petjada de carboni a les explotacions agràries.

Finalment, la Bioeconomia es presenta com el gran eix transformador del futur rural: la conversió dels residus agroindustrials en nous recursos de valor, mitjançant la química verda, la producció de bioenergia i la gestió circular.

UN FÒRUM PER CONNECTAR TALENT I NEGOCI

L'Agrobiotech Innovation Forum vol ser molt més que una

exposició. El seu valor afegit rau en la generació de sinergies entre empreses, centres de recerca i professionals del sector. El fòrum ofereix espais de networking, conferències amb experts internacionals i presentacions de solucions tecnològiques aplicades al món agrari i ramader.

Assistir-hi permetrà descobrir innovacions capdavanteres, aprendre dels millors especialistes i trobar solucions adaptades a les necessitats de cada negoci. Per als expositors, el certamen és una oportunitat per presentar productes i serveis, augmentar la visibilitat de marca i establir relacions comercials de valor amb potencials clients i col·laboradors.

LLEIDA, EPICENTRE DE LA INNOVACIÓ AGROALIMENTÀRIA

Amb aquest nou format, Lleida consolida el seu paper com a capital del coneixement i la innovació agroalimentària. El territori, ja reconegut per la seva tradició agrícola i ramadera, fa ara un salt qualitatiu per situar-se al capdavant de la transformació verda i digital del sector primari. L'Agrobiotech Innovation Forum representa, doncs, una nova etapa per a la Fira de Sant Miquel i per a tota la comunitat agrària del país: un espai on tecnologia, sostenibilitat i talent s'uneixen per dissenyar el futur del camp català.

■ Àlvar Llobet

SERVEIS EL PLA
INSTAL·LACIONS, REFORMES INTEGRALS

35 anys d'experiència
EN MULTISERVEIS
973 710 540

Rbla. Països Catalans, 33
Pol. Ind Golparc
25241 Gelmés
info@xpserveiselpa.com

Whatsapp: 608994309
(només missatges)

Servei de Manteniment de Teulades, Comunitats i Particulars
Nou servei de Desembussos de Canonades i Localització de Fuites!

Sis mesures per garantir el dret a l'habitatge a Catalunya

De lloguer assequible a rehabilitació urbana: un conjunt d'accions públiques per fer efectiu el dret a una llar digna, segura i sostenible a tot el territori

Accedir i mantenir un habitatge digne s'ha convertit en un dels principals reptes socials del país. Per això, la Generalitat de Catalunya desplega un conjunt de polítiques públiques que combinen construcció, regulació, finançament i suport directe a les famílies. Des de la promoció de lloguer assequible fins a la rehabilitació de barris, el Govern im-

pulsa un model d'habitatge més just, equilibrat i inclusiu.

1.- El Pla 50.000 habitatges: l'aposta pel lloguer assequible fins al 2030

Amb l'horitzó posat al 2030, el Govern preveu construir o adquirir 50.000 habitatges protegits destinats al lloguer assequible. L'objectiu és ampliar el parc públic i garantir l'accés a col·lectius vulnerables, com joves, famílies

monoparentals o persones amb rendes baixes.

El pla, dotat amb una inversió estimada de 1.100 milions d'euros anuals, combina la nova construcció amb la compra de pisos ja existents —com els 743 habitatges adquirits el 2025 per un valor de 72 milions. A més, aposta per criteris d'eficiència energètica i sostenibilitat, i preveu una distribució territorial que equilibri àrees metropolitana-

nes i comarques de l'interior.

Aquest esforç permetrà reduir la pressió sobre el mercat lliure, estabilitzar els preus i oferir una alternativa real d'habitatge digne i assequible.

2.- Préstecs Emancipació: un impuls per als joves que volen comprar el seu primer pis

El Préstec Emancipació, gestionat per l'Institut Català de Finances (ICF) i l'Agència de l'Habitatge de Catalunya (AHC), és una eina pensada per ajudar els joves d'entre 18 i 35 anys a pagar l'entrada del seu primer habitatge.

Aquest préstec cobreix fins al 20% del valor de l'immoble (màxim 50.000 €), no genera interessos i no s'ha de retornar fins que s'hagi acabat de pagar la hipoteca bancària, amb un període màxim de 30 anys més cinc de retorn.

L'habitatge adquirit queda qualificat de protegit amb preu limitat de manera permanent, assegurant que continuï sent assequible. D'aquesta manera, el programa combina emancipació juvenil i preservació del parc assequible a llarg termini.

3.- Habitatge protegit: garantir una llar digna a preus regulats

L'habitatge amb protecció oficial (HPO) és una eina clau de política social per garantir que persones amb ingressos limitats puguin accedir a una llar estable i segura. A Catalunya, aquests habitatges —de compra, lloguer o cessió d'ús— es destinen a famílies inscrites al Registre de sol·licitants d'habitatge protegit, d'acord amb uns llindars de renda establerts.

Els adjudicataris paguen preus inferiors als del mercat i gaudeixen de garanties jurídiques, mentre la normativa impedeix l'especulació o la revenda a preus superiors. Tot i els avenços, el repte és ampliar el volum d'HPO per acostar-nos als estàndards europeus.

La combinació de nova construcció, rehabilitació i mobilització d'habitatges buits —com preveu el Pla 50.000— és la via per enfortir aquesta política pública essencial.

4.- Prestacions d'urgència: resposta ràpida davant el risc de perdre la llar

Quan una família afronta un desnonament o un impagament sobtat, la rapidesa és clau. Per això, la Generalitat ha reforçat les prestacions econòmiques d'especial urgència per a l'ha-

bitatge, gestionades per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.

Aquest mecanisme permet cobrir impagaments de lloguer o hipoteca, o bé finançar la fiança d'un nou pis després d'una pèrdua d'habitatge. Les ajudes poden arribar a 12 mesos d'endarreriments i s'adrecen a persones amb ingressos inferiors a 2,5 vegades l'IRSC.

Més enllà del suport econòmic, el programa inclou acompanyament social i mediació amb propietaris, una fórmula que pretén evitar que una emergència puntual desemboqui en exclusió residencial.

5.- Lloguer sota control: limitar els preus en zones tensades

Amb la Llei estatal pel dret a l'habitatge (12/2023), Catalunya aplica la limitació dels preus del lloguer a les zones declarades "tensades", és a dir, aquelles on el cost de l'habitatge supera el 30% dels ingressos familiars o creix per sobre dels salaris.

Els nous contractes en aquestes zones han de respectar l'índex de referència del preu del lloguer, publicat al portal de la Generalitat. Els grans tenidors (més de 5 habitatges) estan obligats a ajustar-se a aquest índex, mentre que els petits propietaris han de mantenir el preu anterior o aplicar

el valor més baix. L'objectiu és frenar l'escalada de preus i garantir estabilitat per a llogaters i propietaris, dins d'un marc de mercat més equilibrat i sostenible.

6.- Pla de Barris i Viles 2025-2029: cosir el territori i reduir desigualtats

Amb un pressupost total de 1.000 milions d'euros repartits en cinc convocatòries anuals, el Pla de Barris i Viles 2025-2029 busca revertir situacions de desigualtat urbana i millorar la qualitat de vida als barris més desafavorits.

El programa combina tres línies d'actuació: transformació física (rehabilitació i accessibilitat), transició ecològica (eficiència energètica i mobilitat sostenible) i acció sociocomunitària (ocupació, educació i igualtat).

El finançament és compartit entre Generalitat i ajuntaments, amb ajuts que poden arribar al 90% del cost en municipis petits o vulnerables. El pla aposta per la participació ciutadana i per un model de barris més verds, inclusius i cohesionats.

Amb el suport de

El Pla d'Almatà: El renaixement d'una ciutat andalusina, l'origen de Balaguer

Balaguer impulsa un ambiciós projecte per recuperar el jaciment arqueològic més gran d'època andalusina de Catalunya, amb una inversió de 6,1 milions d'euros i un pla d'actuació de tres anys

Balaguer està a punt de revivre una de les seves pàgines més antigues i rellevants. El Departament de Cultura de la Generalitat i la Paeria de Balaguer han presentat “El Renaixement del Pla d'Almatà”, un projecte que vol convertir el jaciment arqueològic andalusí més extens de Catalunya en un referent de recerca, patrimoni i divulgació històrica. Amb una inversió prevista de 6,1 milions d'euros i un calendari d'execució de tres anys,

el pla preveu una actuació integral que inclou l'ampliació de les excavacions, la restauració de la muralla, la creació d'un centre d'interpretació i la millora de l'accessibilitat al recinte.

UNA CIUTAT FOSSILITZADA EN EL TEMPS

El Pla d'Almatà, la directora del Museu de la Noguera les restes del que va explicar l'origen del Pla d'Almatà / acn i gen andalusí que va neixer al segle VIII i va prosperar fins a l'any

1105, quan va ser abandonada després de la conquesta cristiana. Amb una extensió de 27 hectàrees, el jaciment és únic perquè no va ser destruït ni reocupat, sinó que va quedar fossilitzat sota camps agrícoles, preservant-se com una autèntica fotografia del passat.

Les excavacions han permès identificar una muralla de més de 1.500 metres de perímetre i 24 torres quadrades, així com restes d'habitatges, tallers ceràmics, necròpolis islàmiques i vestigis de la mesquita major, situada sota l'actual Santuari del Sant Crist.

Segons explica Carme Alòs, directora del Museu de la Noguera, un dels objectius prioritaris de la nova fase serà “localitzar les portes d'entrada de la ciutat i definir-ne la trama urbana”, pas imprescindible per comprendre la dimensió i l'organització d'aquest enclavament excepcional.

UNA APOSTA PER LA RECERCA I LA IDENTITAT

El projecte vol no només restaurar i preservar les restes, sinó també situar Balaguer i la Noguera al mapa arqueològic mediterrani. La consellera de Cultura, Sònia Hernández, ho ha definit com “una manera de saldar un deute històric amb el territori”. “Estimar Catalunya no vol dir negar-li el seu passat musulmà, sinó reconèixer-lo i entendre'l com a part essencial del que som avui”, va assegurar en roda de premsa Hernández, subratllant el valor del Pla d'Almatà com a espai de “memòria, coneixement i convivència”. La consellera Hernández ha destacat que és “un dels jaciments arqueològics més significatius del nostre país i un dels més importants d'Al-Andalus”. En aquest sentit, Hernández va explicar que l'acord entre l'Ajuntament de Balaguer i el Departament de Cultura permetrà posar en valor “un espai únic que conserva les traces de la ciutat andalusina més important del nord-est peninsular, testimoni viu del diàleg de cultures que ha configurat la nostra identitat”. La consellera també va ressaltar que el Pla d'Almatà ha d'esdevenir “un espai viu de memòria, coneixement i convivència, que situï Balaguer i la Noguera al centre de la

recerca arqueològica catalana i mediterrània” perquè “no és només un jaciment arqueològic: és una de les claus per entendre la història profunda de la nostra terra, un espai on trobem arrels ibèriques, romanes i andalusines del nostre país”.

La titular de Cultura també va destacar que “el projecte és també una resposta al moment actual, en què cal reafirmar la cultura com a espai de trobada i de convivència” perquè “estimar Catalunya no vol dir negar-li el passat musulmà, sinó reconèixer-lo, comprendre'l i integrar-lo com una peça fonamental del que som avui”.

L'alcalde de Balaguer, Lorena González, va afegir que el projecte “situarà Balaguer al mapa dels grans relats arqueològics del Mediterrani occidental”, arribant a comparar-lo amb el conjunt d'Empúries: “Som davant de l'Empúries de Ponent”.

PROJECTE DE RECUPERACIÓ INTEGRAL DEL JACIMENT

El projecte “El Renaixement del Pla d'Almatà” contempla diferents fases d'actuació, entre les quals destaca la construcció d'un centre d'interpretació i acollida, en el qual també s'hi ubicaran espais de treball i estudi, com un laboratori arqueològic o espais de recerca. Igualment, també s'hi destinaran zones per a la difusió del coneixement revelat per les excavacions i intervencions arqueològiques dutes a terme, i alhora per a fer palesa la importància del jaciment en el context històric. A partir d'aquesta voluntat de recuperació i posada en valor el jaciment i els orígens de la ciutat andalusina, també es faran diverses intervencions sobre el mateix jaciment per a millora de la seva preservació i protecció.

En aquest sentit, es presenta també la proposta de dur a terme diverses actuacions que han de permetre fer comprensible les dimensions i rellevància de l'antiga ciutat, a través de simulacions o altres propostes. Aquestes han de permetre a les persones visitants entendre i copsar com

Restes de ceràmica del jaciment exposades al Museu de la Noguera / ACN

aquest assentament i la seva posterior desaparició son essencials a l'hora d'historiar el passat de Catalunya.

TEMPORITZACIÓ DE LES ACTUACIONS

Quant a la temporització de les actuacions, el projecte contempla diferents fases d'acord amb els espais que s'intervindran. Pel que fa a l'espai d'interpretació, acollida, recerca i divulgació, es determinarà la seva ubicació final d'acord amb els sondejos previs. En aquest sentit, durant els propers mesos es duran a terme els sondeigs arqueològics necessaris per a precisar la localització del traçat de la muralla, i així concretar la ubicació idònia de l'espai per a què no afecti restes arqueològiques. La redacció i llicitació del projecte es contempla es dugui a terme durant 2026, i la seva construcció durant 2027.

Paral·lelament, també es començarà a treballar en la millora de l'accessibilitat del jaciment i la seva protecció, amb els estudis previs corresponents i la redacció del pla d'ac-

tuacions a partir de 2026. En aquest sentit, aquest pla estarà basat en tres parts, amb l'ampliació de les excavacions arqueològiques, la qual ha de millorar el coneixement del jaciment, ampliar l'espai visitable i fer-lo més comprensiu; la conservació de les restes; i la construcció d'infraestructures per a la millora de la difusió i conservació del jaciment.

En aquest mateix sentit, també es preveu millorar l'accessibilitat del jaciment, amb la delimitació dels diferents barris i l'entramat urbà, la retirada de les estructures vials existents, i la creació d'una senyalització per als itineraris i els recorreguts. En aquest cas, les actuacions es començaran a partir de 2026, després dels estudis previs corresponents. D'altra banda i pel que fa a la muralla d'època andalusina, s'ha previst una actuació per al seu estudi i restauració, pel qual es començarà amb la delimitació del seu traçat, i anàlisi constructiu i de patologies, i seguidament es farà la redacció del projecte. La realització de les obres

Jaciment del Pla d'Almatà de Balaguer / ACN

de consolidació i restauració està previst comencin a partir de 2027.

ELS ULLS DE LA HISTÒRIA

Una de les intervencions destacades que estaran ubicades a l'edifici d'interpretació i acollida del Pla d'Almatà serà Els Ulls de la Història, un projecte que té com a principal objectiu transformar la manera com es presenta el patrimoni cultural al públic. Està previst que la seva implementació es dugui a terme durant l'any 2027, i consistirà en l'elaboració d'un nou relat sobre la ciutat andalusina de Balaguer, en el qual es mostrarà el paper cabdal d'aquesta ciutat en la Catalunya del segle XI.

En aquest sentit, la implementació d'aquest projecte en el marc de la recuperació del jaciment ha de contribuir a transformar els relats tradicionals, incorporant perspectives més diverses, amb la inclusió dels grups socials que tradicionalment queden apartats dels relats oficials, i creant una narrativa inclusiva i amb molts punts de contacte amb la societat contemporània.

Per aconseguir aquests objectius, Els Ulls de la Història incorpora mecanismes per a la transmissió d'aquests relats, com són les guies multimèdia, els interactius, i en especial, l'experiència immersiva en una sala de realitat virtual. En aquest cas, la sala de realitat virtual ha de permetre als visitants viatjar en el temps i viure, per uns minuts, i conèixer les vides de les persones que van ser protagonistes d'aquest indret patrimonial fa segles.

UNA CIUTAT QUE VA NÉIXER DEL RIU

El jaciment permet resseguir el naixement i desenvolupa-

ment d'una ciutat planificada des de zero, vinculada a la conquesta àrab de la península Ibèrica i al control estratègic del riu Segre, via natural de comunicació i riquesa agrícola.

Els estudis arqueològics i històrics descriuen el Pla d'Almatà com una ciutat complexa, amb zones comercials, espais residencials, tallers industrials, mesquites, mercats i cementiris. Des del seu castell, el Castell Formós, es dominava visualment tot el territori, incloses les hortes irrigades que encara avui configuren el paisatge de la comarca.

UNA FINESTRA AL PASSAT PER ENTENDRE EL PRESENT

La importància del Pla d'Almatà rau en la seva excepcional conservació. És l'únic jaciment de Catalunya capaç d'explicar de manera completa la vida urbana andalusina, des dels seus orígens militars al segle VIII fins al seu esplendor al segle XI.

El projecte, vinculat al Museu de la Noguera i amb la participació de la Universitat Autònoma de Barcelona, vol consolidar aquest espai com un laboratori viu d'arqueologia medieval i una finestra oberta al passat musulmà de Catalunya. La signatura del conveni entre Cultura i la Paeria es va realitzar el passat divendres 17 d'octubre, culminant amb un acte obert a la ciutadania i un concert de Jordi Savall & Hespèrion XXI a la plaça Mercadal, símbol d'un projecte que vol unir música, història i memòria. El Pla d'Almatà es prepara, així, per renèixer després de nou segles de silenci —no només com a vestigi del passat, sinó com a espai viu per al futur cultural i patrimonial del país.

■ Àlbar Llobet

Catalunya Lidera: el pla del Govern per convertir el país en un referent europeu

Recerca d'avantguarda, infraestructures renovades i mobilitat sostenible impulsen un model innovador, competitiu i atractiu dins del mapa continental

Catalunya viu un moment de canvi profund. La digitalització, la necessitat de ser competitiu i la transició energètica obliguen a replantejar el model productiu i l'equilibri territorial. Davant d'aquest escenari, el Govern posa en marxa un conjunt d'actuacions que reforcen la innovació industrial, modernitzen infraestructures estratègiques i garanteixen un accés més igualitari als estudis superiors. Des de la microelectrònica fins al vehicle elèctric, totes aquestes polítiques busquen situar el país en una posició capdavantera davant els reptes globals.

1. InnoFAB: Catalunya entra a la lliga dels xips avançats

La Fundació InnoFAB serà el primer centre públic del país dedicat al disseny i prototipatge de xips, i s'ubicarà al Parc de l'Alba, a Cerdanyola del Vallès. El seu element central serà una sala blanca de gran capacitat, preparada per manipular semiconductors d'alt rendiment. L'objectiu és reduir la distància entre la recerca i la indústria i accelerar la transferència tecnològica cap al mercat.

Aquesta infraestructura s'alinea amb les estratègies europees en microelectrònica i sobirania tecnològica, i vol atreure talent i inversió internacional. També actuarà com a pol de formació per a professionals especialitzats, clau en un mercat global on la demanda de xips no deixa de créixer. Amb InnoFAB, Catalunya es posiciona dins el mapa europeu de les infraestructures tecnològiques més avançades i reforça un sector estratègic d'alt valor afegit.

2. Un únic preu per crèdit: més equitat a les universitats públiques

Després d'un procés iniciat el 2020, el Govern culmina l'homogeneïtzació de les taxes universitàries. A partir d'ara, tots els graus i màsters habilitants de les universitats públiques costaran el mateix per crèdit: 17,69 euros.

D'aquesta manera, s'elimina la desigualtat històrica entre titulacions i s'evita que la renda familiar determini l'elecció acadèmica. És un pas que reforça el dret a l'educació superior, especialment en un context en què, fa només una dècada, Catalunya tenia uns dels preus més elevats de l'Estat. L'harmonització amplia les oportunitats, reté talent i envia un missatge clar: l'accés al coneixement és un dret, no un privilegi.

3. Noves infraestructures de mobilitat: connectar millor persones i territoris

La mobilitat és un element essencial per a la qualitat de vida i el creixement econòmic. Les obres de les línies L9 i L10 del metro avancen amb noves estacions que completaran la circumferència metropolitana. Alhora, reformes com el nou accés de Sarrià milloraran la fluïdesa i la seguretat del servei.

L'ampliació de la L8 permetrà connectar plaça d'Espanya i Gràcia, transformant l'eix central de Barcelona i reforçant les interconnexions ferroviàries. Fora de la capital, iniciatives com el programa 2+1 redissenyen carreteres per reduir accidents frontals. La intervenció a la C-55, entre Manresa i Súria, és un exemple d'aquesta aposta per la seguretat viària. Paral·lelament, la modernització de l'aeroport del Prat vol enfortir la projecció internacional del país, atreure activitat econòmica i diversificar connexions globals. El model que es dibuixa és clar: una mobilitat més segura, sostenible i competitiva.

4. Finestreta Única Empresarial: menys burocràcia, més competitivitat

Per simplificar el dia a dia de les empreses, el Govern impulsa el Pla FUE 2025-2028, amb el qual vol agilitzar procediments, digitalitzar tràmits i millorar la interoperabilitat entre administracions. Es calcula que l'impacte acumulat superarà els 1.700 milions d'euros en quatre anys, amb un estalvi anual de gairebé 430 milions per al

teixit productiu. El pla incidirà en l'acceleració d'autoritzacions —especialment en àmbits urbanístics, ambientals i sanitaris— i en la transformació dels tràmits en serveis digitals proactius, més transparents i ràpids. També es reforçaran els canals de comunicació amb les empreses per reduir temps i costos administratius. L'ús de tecnologies com el modelatge BIM i la intel·ligència artificial permetrà automatitzar processos i assegurar informació més fiable. En marxa des del 2011, la Finestreta Única evoluciona ara cap a un model més modern, eficient i orientat al servei.

5. Vehicle elèctric: sostenibilitat i nova indústria

La transició cap al vehicle elèctric és al mateix temps un repte ambiental i industrial. El Pla d'Impuls al Vehicle Elèctric 2025-2030 mobilitzarà 1.400 milions d'euros d'origen públic i privat, amb l'objectiu de triplicar el ritme d'adopció d'aquests vehicles i assolir 180.000 noves matriculacions. Una de les línies principals és l'ampliació de la xarxa de punts de recàrrega, especialment en corredors viaris i polígons industrials, per garantir cobertura a tot el territori.

Paral·lelament, es posaran en marxa ajuts per renovar flotes professionals i democratitzar l'accés als vehi-

cles elèctrics, evitant que la transició es concentri només en determinats col·lectius. A més de reduir centenars de milers de tones de CO₂, aquesta aposta generarà oportunitats en sectors emergents vinculats a bateries, xarxes intel·ligents i serveis digitals. També comportarà beneficis per a la salut urbana, gràcies a la disminució d'emissions contaminants, i reforçarà la cohesió territorial amb infraestructures distribuïdes arreu del país.

Un futur que ja està en marxa

Totes aquestes iniciatives comparteixen un mateix objectiu: modernitzar Catalunya, fer-la més competitiva, sostenible i ben connectada, i preparar-la per a un context internacional exigent. La innovació tecnològica, l'equitat educativa, la mobilitat sostenible i la simplificació administrativa formen part d'un relat comú de progrés.

Les inversions públiques que avui s'activen comencen a dibuixar el país del futur: més just, més sostenible i millor preparat per afrontar un món en transformació accelerada.

Amb el suport de

ENTREVISTA A JORDI CURCÓ PUEYO:

“Les tradicions populars ens ajuden a llegir els nostres orígens com a comunitat i a no renunciar a les arrels”

Jordi Curcó, president de l'Agrupació de Pessebristes

Néixer el 23 d'abril a Catalunya és festa grossa. I portar, per aquest motiu, el nom del patró del país fa enorgullir molts Jordi's. Un d'ells va néixer aquest dia del 1958 a Lleida. “Diuen que el nom determina la persona i en el meu cas en dono fe. Estic molt agraït de celebrar tot junt sant, aniversari i festa gran a tot el país”. Jordi Curcó Pueyo és historiador de la cultura popular i tradicional i autor de més d'una dotzena de títols que, en paraules seves, “evoquen la tradició, els costums i la festa com quelcom que defineix les ciutats i els pobles, en definitiva a nosaltres mateixos com a membres

d'una comunitat, en el meu cas la capital de la Terra Ferma i d'un país, Catalunya”.

Quins van ser els primers contactes amb les festes de Lleida?

Com qualsevol infant de la meva generació a Lleida, el primer contacte va ser anar a veure la sortida dels gegants i capgrossos cada dia de les diferents celebracions, a les 12 del migdia al Palau de la Paeria. Era un ritual que, malauradament, hem perdut a la nostra ciutat i que molts de la meva generació trobem a faltar.

Recordo també, a finals dels 60, quan revestit d'escolanet amb la sotaneta vermella i el “roquet” blanc -la part de

sobre de la vestimenta eclesiàstica-, participava de l'Ofici de Festa Major en honor del nostre Patró Sant Anastasi, a primera fila i enfilat a l'altar major de la catedral nova. Era el matí de l'11 de maig, amb el temple ple de gom a gom i el paer en cap, els regidors, les pubilles i altres autoritats presidint-lo amb el bisbe i canonges oficiant-lo.

Era tot un luxe per aquella criatura que era jo de poder viure la festa en un lloc privilegiat. Era espectador i alhora protagonista. La sortida de la processó i la posterior ofrena de flors al Patró a la plaça de Sant Joan ja era tot un lluïment.

Ets periodista i historiador, què va

ser primer i com has compaginat ambdues disciplines?

Primer va ser el periodisme i, paral·lelament, la meva afició a conèixer la història de Lleida a partir de les seves tradicions, llegendes, festes i costums. Potser és aquesta la història més senzilla i propera a la gent. Algú ha dit, per exemple, que les llegendes són la poesia de la història: potser jo m'he involucrat més en aquesta visió poètica i entranyable de la història.

Com a periodista, les festes han estat objecte de reportatges o entrevistes abans dels llibres?

Van ser el pròleg del que vindria després. Els meus inicis en el món del periodisme es remunten al 1978, quan amb vint anys vaig començar a treballar al desaparegut “Diari de Lérida”, com a redactor de Local i molt especialment ocupant-me dels temes culturals i per tot allò que fes olor de tradició, cultura popular i festes. Vaig compaginar-ho amb els meus estudis de Magisteri primer i, posteriorment, de Geografia i Història.

Quins dels teus llibres destaquen?

“Fets, Costums i Llegendes de Lleida” (Dos volums), “Lo Marraco i els gegants de Lleida i comarques”, “Tu que t'has menjat la truita. Tradicions i costums de la Setmana Santa de Lleida”, “Crònica Història de l'Ermita de la Mare de Déu de Montserrat de Castells”, “Sant Anastasi de Lleida. Història, tradició i llegenda” i “Jaume Gort, l'escultor de la Modernitat Serena”, en són alguns.

-Ara n'estàs preparant algun altre?

En aquests moments estic treballant en un llibre dedicat a la Festa i Tradició dels Fanalets de Sant Jaume, tan arrelada a la ciutat de Lleida.

També se't considera un activista cultural. Què és el que et mou a ser-ho?

Si tu busques una definició d'activista cultural, trobaràs que és un adjectiu relatiu o pertanyent a l'activisme “... dit del propagandista o militant actiu o agitador”. Jo m'identifico més amb la persona amb dedicació intensa a alguna línia d'acció en la vida pública i, per a mi, la cultura és una d'elles. Sempre m'ha mogut la cultura: potser pel meu caràcter tafaer i esperit de curiositat per saber el perquè, com i quan de tot plegat.

“

Sempre m'ha mogut la cultura: potser pel meu caràcter tafaer i esperit de curiositat per saber el perquè, com i quan de tot plegat

Què hem de saber veure al darrere de les tradicions populars?

Les tradicions populars ens ajuden a llegir els nostres orígens com a comunitat i a no renunciar a les arrels que ens connecten amb el passat, amb la nostra història comuna i, alhora, personal. Ja sé que és un tòpic, però cada vegada és més vàlid allò de què cal saber d'on venim per viure el present i preparar el futur. Les tradicions i costums ens ajuden a assumir aquest passat i a interpretar-lo i adaptar-lo: mai renunciar-hi. Actualment, vivim en un context en el qual hi ha una tendència a buidar les tradicions populars i les nostres festes de qualsevol contingut religiós, no sigui que hi hagi algú o alguns que se sentin ofesos. Tot plegat ens ha portat a oblidar la nostra festa de Tots Sants i en lloc seu plantifiquem el Halloween, que ja acampa arreu. Ja tenim a tocar Nadal, que per als més “progres” ha esdevingut la celebració del Solstici d'Hivern... Cal diferenciar el que tu com a individu puguis celebrar i el que veritablement celebrem com a comunitat, com a país: Tots Sants amb la Castanyada i Nadal, amb els pessebres.

Malgrat que Catalunya cada cop és més plural de religions, però també més laica, les fires de pessebristes són molt visitades. Què creus que mou a les persones, tot i no anar a missa, a participar de tradicions com aquesta?

Et respondré ara com a president de l'Agrupació Llerdenca de Pessebristes per dir-te que el pessebre, tot i el seu origen religiós, ja que el que pretén és mostrar artísticament i plàsticament el misteri del Naixement de Jesús a Betlem, és tradició, art i un element

clau de la nostra cultura popular. El pessebre va d'estimar les nostres tradicions i la nostra terra que el considera patrimoni col·lectiu que travessa generacions i manté la seva vigència al llarg del temps. Per tot plegat, el moviment pessebrista d'arreu del món, encapçalat per la Federació de Pessebristes de Catalunya i Balears, ha presentat el Pessebre a la UNESCO perquè sigui declarat patrimoni cultural immaterial de la humanitat.

De les tradicions conservades a Lleida, en valoren alguna de manera especial?

La més estimada per mi és la Romeria dels Fanalets de Sant Jaume, que té lloc a Lleida el 24 de juliol al vespre, vigília de la festa de Sant Jaume. El seu origen el trobem en una antiga llegenda que explica que: “Sant Jaume arribà fins els peus de les muralles que rodejaven i protegien Lleida. Era de nit, cansat i famolenc es deturà per descansar. Tot seguit, travessant una de les portes de la muralla, s'introduí dins la ciutat i continuà camí amunt, però malgrat el compte que parava, va aixafar una bardissa i se li clavà una punxa al peu que l'impedia caminar. Adolorit, es veié obligat a aturar-se i encara que intentà treure's la punxa, la foscra feia infructuosos els seus esforços. Com que patia tant, els seus gemecs profunds van arribar fins a les oïdes dels àngels del cel que acudiren en auxili del pelegrí amb fanalets de llum, il·luminant la fosca i facilitant que el Sant Pelegrí pogués treure's la punxa i continuar el seu camí”.

La llegenda es plasmà aviat en un antic i arrelat costum quan, arribat el capvespre del 24 de juliol, els infants sortien als carrers amb fanalets encesos. Aquella manifestació infantil, espontània i desorganitzada, seguint les suposades petjades que feu a Lleida l'apòstol Jaume, és l'origen de l'actual Romeria dels Fanalets de Sant Jaume que omple de llum els carrers de Lleida, amb una multitud d'infants amb fanalets. És una festa religiosa pels seus orígens i alhora popular pel fet que els lleidatans se l'han fet seva i l'han mantingut ben viva al llarg de gairebé 500 anys. Per tot plegat, la Generalitat la va declarar el 27 de setembre del 2022 Festa Patrimonial d'Interès Nacional.

■ Carme Escales

Nuria Sans amb bossa
Núria / ELOI FALP

Josep Rosell Santaularia
presenta “Miuses”

La col·lecció que converteix el talent local en art de passarel·la

El dissenyador de
Mollerussa Josep Rosell
sorpren amb una desfilada
immersiva al Restaurant
Resquix de Golmés

El jove creador Josep Rosell Santaularia (Mollerussa, 1997) ha tornat a captivar el públic aquest mes d'octubre amb la seva nova col·lecció “Miuses”, una línia exclusiva de vuit bosses de mà inspirades en les persones que han marcat el seu univers artístic. Presentada en primícia al Restaurant Resquix de Golmés, la proposta ha reunit prop de 500 assistents en una vetllada que va combinar alta costura, performance i un potent missatge de connexió entre l'art i el territori.

Les peces —batejades com Eugènia, Kary, Ares, Ricard, Mar, Tope, Núria i JRS— destaquen per la seva elegància contemporània i per l'expressió d'una identitat pròpia. Elaborades amb materials com pell vegana, plomes, perles o vellut, aquestes creacions reflecteixen la maduresa i sensibilitat d'un dissenyador que consolida la seva marca, JRS, com un referent de la moda d'autor a Ponent. A diferència de la col·lecció anterior, “Kimyou” (2024), “Miuses” aposta per un model de producció sota demanda, fent que cada

peça sigui única i accessible per a la compra personalitzada.

UN ESCENARI CONVERTIT EN INSTAL·LACIÓ ARTÍSTICA

L'espai del Resquix s'ha transformat completament per acollir la presentació: bastides, cintes i tanques urbanes es van integrar amb la mostra de “Kimyou”, creant un recorregut visual ideat per Rosell i l'artista Art Bou. Els models, caracteritzats com cambrers d'un restaurant d'autor, van desfilat amb les bosses sobre safates de plata, mentre el mateix dissenyador, vestit de xef, exercia d'amfitrió.

UNA VETLLADA D'ARTS I TALENT MULTIDISCIPLINARI

Conduïda per l'actriu Marina de Barta, la gala ha reunit artistes de diferents disciplines. Els cantants d'Eufòria Maria Subirats, Pau Culleré, Valery G. i Elio Haven han posat la banda sonora, mentre que la dansa, la poesia i les arts visuals han completat una experiència que ha celebrat el talent emergent de les terres de Ponent. Un dels moments més impactants de la nit ha arribat amb la intervenció en directe de l'artista Ester Terés i la muralista Kamma Marlo, que han transformat en viu el look de la presentadora, pintant el seu vestit i aplicant extensions davant del públic.

JRS, UNA PLATAFORMA PER A LA CREATIVITAT LOCAL

Amb aquesta col·lecció, Rosell consolida la seva aposta per la col·laboració entre creadors, estudiants i professi-

Josep Rosell, a la dreta,
en una desfilada

onals del territori, demostrant que la moda pot ser un vehicle d'expressió col·lectiva. El suport d'institucions locals, empreses i artistes —entre ells l'Ajuntament de Golmés, el Resquix i un ampli equip de col·laboradors— ha fet possible una nit que confirma el creixent reconeixement del dissenyador com a figura clau del panorama creatiu català.

■ Àlvar Llobet

EL RACONET
L'OUTLET DEL MOBLE

www.mobleselraconet.com
+34 678 53 81 04

Propera apertura a
Lleida!
Carrer Ramon y Cajal, núm. 39
(plaça de Santa Teresina)

Segueix-nos a
@raconetmollerussa

449€

139€

279€

Una vida entre llibres i muntanyes

Els cinc anys de la llibreria NaturaLlibres, el projecte d'una jove periodista en una antiga cort de vaques d'Alins, el poble de la seva padrina

L'onze de novembre s'ha celebrat el Dia Mundial de les Llibreries. És una data triada per a reflexionar sobre la gran contribució de les botigues de llibres a la humanitat, no només com a punts de venda de les produccions editorials, sinó també com a enclavaments d'intercanvi cultural i socialització.

Cada projecte de llibreria té sentit per si sol, però n'hi ha que tenen valor afegit. És el cas de la llibreria NaturaLlibres, ubicada en una antiga cort de vaques al poble d'Alins de Vallferrera, al Pallars Sobirà. La va obrir ara fa justament cinc anys, -l'11 de novembre- la Meritxell-Anfritre Álvarez Mongay, periodista que durant la pandèmia de la COVID-19 es trobava treballant a Madrid i va sentir moltes ganes de marxar de la ciutat. "Tenia ganes de viure en un poble petit, i vaig pensar venir aquí perquè ja hi tenia casa -la seva àvia materna era de casa Xurret d'Alins- i això ho feia més fàcil", explica. Muntanya i llibres la van guiar, doncs, cap a Alins. "Llegir sempre m'ha agradat i se'm va ajuntar la idea de natura", diu.

A la seva llibreria, que va batejar amb el nom de NaturaLlibres, la protagonista sobre els prestatges és aquesta temàtica: els llibres són de muntanya i de naturalesa, en general, ja sigui en ficció, guies, poesia i territori, d'arreu del món o el que ara ben a prop l'envolta. "Soc feliç vivint aquí amb l'entorn i amb el que faig", expressa. "Una vida bona, sempre depenent dels objectius de cadascú", diu. "El meu no és fer-me rica, sinó fer alguna cosa que m'agrada i que no te'n aprofites tu només", afegeix.

ACTIVITATS

Cada dissabte hi ha una activitat. De vegades, també alguns divendres. Per exemple, el 14 de novembre, a les set de la tarda, que ha tingut lloc una xerrada amb l'editora del llibre 550 días en Tírvia (1953-1955), Carmen Turégano que és neta de l'autor, i que conversarà amb la llevadora Mari Àngels Pernas i la metgessa de família Assun Reyes. Hi ha també ben consolidat ja un grup de lectura que es troba un cop al mes i conviden a l'autor, traductor o expert en alguna temàtica.

Llibreria Natura a Alins de Vallferrera

La Meritxell també explica que fan filotrobades, que és un format de reflexió en el qual els acompanya un expert per a tractar sobre un tema i comparteixen un debat. Al web de la llibreria, www.naturallibres.com, ella anuncia totes les activitats que va programant, a les quals cadascú s'ha d'inscriure.

Ara ja la coneix força gent aquesta muntanyenca llibreria. La Meritxell recorda que, al principi de la pandèmia, aquell temps en el qual hi havia "tanta fallera per sortir de les grans ciutats, i el ressò que es van fer molts mitjans de l'obertura de la llibreria a Alins, van afavorir una mica que la gent del Pallars, així que ens van deixar moure, volien veure-ho. Com que va sortir per la televisió, això també va despertar molta curiositat i després ja va ser el boca orella", comenta la propietària de la llibreria d'Alins.

Segons l'estació de l'any, la visita gent de més lluny o de més a prop. "Ara a la tardor i a l'hivern hi ha més veïns del Pallars, Sobirà o Jussà, i a l'estiu, són els propietaris de segones residències o turistes que venen cada any al Pallars els que venen més", explica. Ella, des de petita, també pujava sempre als estius, des de la seva Andorra natal. Ara viu i passeja entre muntanyes, on -comenta- "veu millor el pas de les estacions i tot s'alenteix, pren un altre ritme, com la natura, amb més silenci. La vida aquí és diferent".

Al poc d'instalar-se al Pallars, va agafar el Bronte, un gos fill de mare mastí i pare llaurador que havia nascut en una granja de la zona. Amb ell surt a fer camins i cims i comparteix vivències a la seva llibreria.

■ Carme Escales

AUTOESCOLA REX
by **Tracer**
Lleida - Mollerussa

Informa't
CENTRE de FORMACIÓ
continua,
ocupacional,
bonificada,
privada

L **L'AUTOESCOLA DEL FUTUR**
TOTS ELS PERMISOS

COTXE / MOTO
CAMIÓ / TRÀILER
AUTOCAR
CAP / ADR

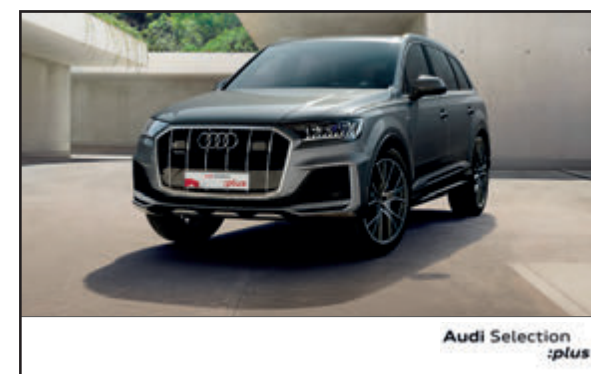
150€ tots els mesos hi ha cursos
CURS de RECUPERACIÓ de PUNTS
CURS de RECUPERACIÓ de PERMÍS de CONDUIR
250€ tots els mesos hi ha cursos

 Avd. Dra. Castells 3
25001 **Lleida**
973 203 515 ☎ 636 359 440
www.tracerformacio.cat
 Passeig Beethoven 6
25230 **Mollerussa**
973 981 493 ☎ 640 863 833

 @tracerautoescuela
 @tracerformacion

 Revisió Mèdica
Vine als nostres centres sense cita
ANIMALS PERILLOSOS
PERMÍS CONDUIR
PERMÍS D'ARMES
ESPORT

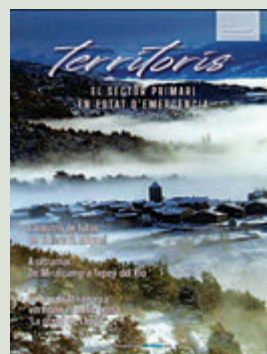
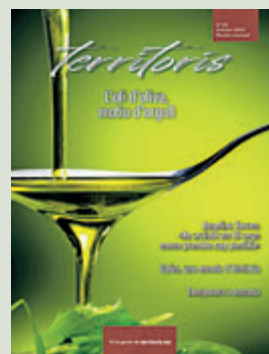
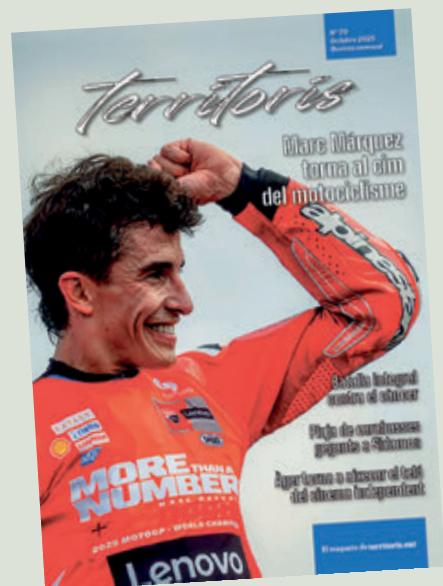

Dalmau Motor

Av Europa 17, Golparc - 25241 Golmés (Lleida)

www.dalmaumotor.com

Territoris el batec de les terres de Lleida

Celebrar els deu anys d'una publicació com Territoris Magazín, no és gens fàcil i encara menys, el seu precedent inicial que és un diari digital que va néixer ara fa tretze anys, amb la clara vocació de ser una eina de servei i de divulgació d'un territori ple de dinamisme, com ha demostrat aquest projecte nascut a Mollerussa i que s'obre als municipis i comarques lleidatans. Territoris.cat, fa deu anys que es decideix complementar-ho amb una revista en suport paper magníficament editada. Arrelar un projecte editorial com aquest demostra una feina professional envejable que cal felicitar.

La trajectòria de Territoris, és un exemple de professionalitat i de bon periodisme. Un mitjà com aquest no és només una eina de comunicació dels ciutadans, les entitats, les empreses i les administracions, és un actor dinàmic de la vida d'un territori viu i ple de futur.

La publicació en paper, Territoris Magazín, ens apropa mensualment a la realitat de les comarques de Lleida sovint silenciada. La publicació la fan possible un grup de periodistes i col·laboradors que sobretot estimen el país i es nota. El projecte ja una ferma realitat, és fruit de la inquietud de persones com l'Esther Barta i posteriorment integrada al grup Nació. Fa anys que Territoris pertany a l'AMIC i l'Esther ha format part de la seva junta directiva. L'AMIC, és l'associació referent de mitjans de proximitat a tots els territoris de parla catalana amb més de 600 capçaleres associades. L'entitat treballa per dignificar i fer visible aquest col·lectiu de mitjans tant en suport paper com digital i també mitjans audiovisuals, un fenomen comunicatiu únic al món.

Un mitjà com Territoris, és un actiu imprescindible en la creació de vincles de pertinença, d'arrelament, d'integració i d'identitat. La informació de proximitat és un servei públic indispensable per evitar els deserts informatius, la despersonalització, la pèrdua de referents i de canals de participació i sobretot, des del periodisme honest, informar del que passa en el món de ben a prop de casa. Territoris des de fa tretze anys que fa aquesta feina, obrint una finestra a la ciutadania, i, per altra banda, té un paper clau en la consolidació i l'ús de la nostra llengua en un moment de feblesa social, ja que el català sempre ha estat la llengua del mitjà.

La premsa de proximitat feta des del periodisme humà, és imprescindible en unes societats democràtiques; per vigilar el poder, contrastar les fonts, sortir al carrer i parlar de les coses tal com són. Uns territoris sense mitjans de comunicació propis, són com un poble sense un lloc de trobada on compartir la vida quotidiana de la comunitat. Sense aquests elements, els pobles i ciutats esdevenen un barri sense ànima i no ens ho podem permetre.

Per molts anys, per la feina que feu pel Territori en majúscules.

Ramon Grau i Soldevila
President de l'AMIC

Institut Mollerussa
www.institutmollerussa.com

Pedra Natural
Hípica
Agrària - Jardineria
Administració
Dependència
Esportives
Infantil
Informàtica
Mecànica
Indústries extractives

La Formació professional et dona respostes reals per a la vida real, formació pràctica i una borsa de més de 300 empreses on aplicar els coneixements adquirits i créixer professionalment. Tot això i més és l'Institut Mollerussa, el campus que forma professionals amb una extensa oferta de titulacions oficials reglades en diversos àmbits.

El campus que forma professionals

Institut Mollerussa
Telefon 973 600 359

Teixidors de tradició

Els 150 anys de la fàbrica de mantes de Pont de Suert

Màquina de tricot de manta a la fàbrica del Pont de Suert

Els freds hiverns de principis del segle XX al Pirineu varen fer del tapaboques una peça de roba imprescindible per als pastors que guardaven el bestiar a la muntanya. I la llana de les ovelles era el material idoni per a fer-los. Era, i és, perquè al Pont de Suert així és com els confeccionen encara avui.

A punt de commemorar els cent cinquanta anys d'història, perquè la van inaugurar l'any 1876, la Fàbrica de mantes del Pont continua fidel a la manera de treballar dels seus avantpassats. Fan mantes per al llit i el sofà, bufandes, gorros i mitjons, capes i mantons. Fabriquen i mostren com ho fan i, sobretot, com ho havien fet les generacions anteriors.

Fàbrica i botiga són al carrer Vall de Boí, 4 de la capital de l'Alta Ribagorça. En aquest comerç on es poden comprar les singulars mantes de llana d'ovella i tots els complements que fan, però també molts altres articles de roba

per a la llar. Ara bé, en el pis de sota, hi ha un espai que la família ha museïtzat per poder mostrar les màquines per a compondre, amb la llana d'ovella, els tapaboques, mantes i altres articles que tanta escalfor han donat i continuen donant als qui es fan amb una peça d'aquesta fàbrica.

La Teresa Dies és la cinquena generació que comanda el negoci que va posar en marxa el seu rebesavi, Lluís Dies Agulló, fill de Casa Jeroni de Peramea, a la comarca veïna del Pallars Sobirà. Va ser un d'aquells primers pallaresos que va fer una feina fora de l'habitual en aquell temps, als corrals i al camp amb animals de cria. Un dels encàrrecs de Lluís Dies va ser reforçar el campanar de l'església vella del Pont de Suert. I allà va veure que no hi havia cap fàbrica de mantes quan, per les temperatures que es gastaven en aquells moments, la manta, el tapaboques, les bufandes, feien moltíssima falta. I va decidir, juntament amb Pedro Meaj i Antonio Sauquet, dos companys seus de feina, constituir una societat per tal de posar en marxa, l'any 1876, la

fàbrica de mantes al Pont de Suert. La van batejar amb el nom de La Fàbrica.

La Teresa explica que al principi tota la maquinària era de segona mà. Havia arribat en tren fins a la Poble de Segur i, fins al Pont, en carro tirat per animals.

Entre tots els documents antics que la família guarda, hi ha un retall del diari El Correo Catalán, del 24 de setembre del 1966, titulat "Un telar del siglo XVII en la feria". En ell, es parla de la presència de les mantes de la fàbrica del Pont de Suert a la Fira de Lleida. Un periodista de l'època va veure algú a la fira confeccionant una manta amb una màquina antiga i li va fer unes quantes preguntes per a escriure el seu article. "Un telar con estilo poco menos que medieval que confeccionaba ante el público mantas con pura lana del Pirineo".

Del seu rebesavi Lluís, el negoci va passar al fill d'aquest, Jeroni Dies, i després va continuar portant-lo el seu fill, Jesús. I va ser la filla d'aquest darrer, Leonor, qui li va vendre la fàbrica al seu cosí, Josep Dies Carrera, que és el pare de la Teresa Dies Carrera.

Ara, explica la Teresa, "la llana que fem servir és d'ovelles de raça merina, de ramats de Castella, perquè el pèl més bo només és el dels lloms, i les ovelles que es crien a l'Alta Ribagorça i al Pallars, de raça xisqueta, en tenen menys i

més curt". És interessant fer una visita al petit museu de La Fàbrica, perquè ens ensenya com és el procés de confecció de les peces de llana, des que s'esquila de l'ovella fins que ens la podem emportar en forma de manta, capa, tapaboques, mitjons o el que més ens convingui.

LA FIRA DE LA GIRELLA

Fa trenta anys que a la capital ribagorçana se celebra a la tardor la Fira de la Girella. És el gran homenatge a aquest embotit típic dels Pallars i la Ribagorça fet dels menuts del corder. I en el transcurs de la festa, es nomena el personatge del Majoral, el pastor que era responsable de diversos ramats i tenia altres pastors que treballaven per a ell. El Majoral designat per la comissió de la festa, al llarg dels anys, han estat molts cops personatges tan coneguts com les actrius Lloïl Bertran i Mercè Arànega, els periodistes de TV3 Artur Peguera i Mari Pau Huguet, o els actors Joan Pera i Cesc Casanovas. Però ara el reconeixement es fa a qualsevol persona que hagi destacat per algun fet vinculat al poble. El regal per aquests 'majorals il·lustres' és un tapaboques que, segons ens explica la Teresa Dies, "és de quadres blancs i negres, fa metro seixanta per dos quaranta i porta serrells als dos costats".

Al majoral se li dona també un ganxo de pastor i, amb ell i el tapaboques, passeja tota la jornada festiva.

■ Carme Escales

El Monestir de les Avellanes «recupera» els comtes d'Urgell

Les còpies dels sepulcres d'Àlvar I i de Cecília de Foix s'han fet amb pedra artificial a partir dels originals, exposats a Nova York

Col·locació d'un dels sepulcres / ACN

El monestir de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes, a Os de Balaguer (Noguera), llueix des d'aquest passat dimarts 28 d'octubre la reproducció del sepulcre doble d'Àlvar I i Cecília de Foix, comtes d'Urgell. Les còpies s'han fet amb materials que imiten la pedra a partir de la digitalització de les peces originals, exposades al museu The Cloisters de Nova York. El sepulcre doble, instal·lat al lateral esquerre de l'altar de l'església, se suma al del vescomte d'Àger, Àlvar II, que va ser instal·lat a una capella lateral fa dos anys i que es va recrear amb la mateixa tècnica. Queda pendent la reproducció del sepulcre del comte d'Urgell, Ermengol X. L'Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI) ha impulsat els treballs, que han tingut un cost de 84.230,52 euros.

L'església del monestir de les Avellanes ha recuperat, a través de la reproducció fidedigna, tres dels quatre sepulcres dels comtes d'Urgell que es van vendre el 1906 i que actualment estan exposats a The Cloisters, el museu dependent del Metropolitan Museum of Art de Nova York. El director del monestir, Robert Porta, ha dit que es tracta d'un "dia històric" que fa un pas més en la "recuperació, dignificació, difusió i investigació" d'aquest patrimoni. "Retornem a la societat un patrimoni que es de tots i que explica la nostra història", ha valorat.

La col·locació dels sepulcres fidedignes al seu emplaçament original, a la part esquerra de l'altar de l'església del monestir, s'ha allargat tot el matí. Es tracta de peces fabricades amb macryl, un material similar a la pedra natural desenvolupat per l'empresa encarregada de fer les reproduccions, 3dtecnic. El seu gerent, Francesc Montero,

ha destacat el repte que suposa haver de crear elements "amb ànima". "Les màquines són fredes, no tenen ànima i a aquestes peces els hi has de posar ànima. Fer un fac-símil porta moltíssima feina i no ho sembla", ha detallat. El conjunt pesa prop de tres tones i ha requerit uns set o vuit mesos de treball continuat per aconseguir el nivell de treball desitjat.

A l'acte de col·locació dels elements també hi ha assistit la vicepresidenta de l'IEI, Estefania Rufach, que ha recordat que van apostar des del primer moment per impulsar la realització de les reproduccions dels sepulcres del panteó i ha celebrat que el segon sepulcre, en aquest cas doble, ja sigui una realitat. Rufach ha destacat que aquest procés ha estat més àgil que el primer i ha expressat la voluntat de continuar amb l'últim sepulcre per completar el conjunt al Monestir de les Avellanes.

Sobre el darrer sepulcre que resta, serà la reproducció del sepulcre d'Ermengol X. És el més complex de tots i requerirà un nou escaneig dels originals, ha explicat el director del monestir. Porta també ha indicat que l'estudi de les restes òssies trobades al monestir, amb anàlisis com l'ADN i el carboni 14, permetrà confirmar la seva identitat i, finalment, reenterrar els comtes al lloc original, dins dels sepulcres reproduïts.

Els quatre sepulcres dels comtes d'Urgell es van digitalitzar a Nova York i durant els anys 2022 i 2023 es va fer la primera reproducció gràcies a l'ús de materials moderns (pedra artificial) i emprant programes informàtics i màquines d'esculpir creades per l'empresa 3dtecnic. Es tractava de la tomba d'inicis del segle XIV del vescomte d'Àger, Àlvar

II, germà del comte d'Urgell Ermengol X, promotor del panteó, un sepulcre que ja va ser instal·lat al monestir. Aquest mateix 2025 s'ha efectuat la segona reproducció i estudi de les restes òssies atribuïdes als comtes d'Urgell. En aquest cas, la tomba que s'ha instal·lat aquest dimarts és doble (una damunt l'altra) i correspon als comtes Àlvar I i Cecília de Foix, pares del promotor del panteó i del mateix vescomte Àlvar II.

Amb la restitució de les tombes, a través de tècniques de reproducció, es vol dinamitzar -a través del patrimoni cultural- el poble i la comarca, posar en valor la història com un element d'identitat cultural, i emprar el patrimoni cultural com a eina de dinamització social i econòmica.

El projecte ha implicat el treball en xarxa entre diferents administracions i entitats. Sota el lideratge de la Diputació de Lleida i de l'IEI, s'ha aconseguit la implicació del Departament de Cultura de la Generalitat (comissió patrimoni, Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya, subdirecció de patrimoni), el Consell Comarcal de la Noguera, l'Ajuntament d'Os de Balaguer (municipi al qual pertany el monestir), l'empresa 3dtecnic, The Cloisters Museum, el Museu d'Arqueologia de Catalunya, el Museu de la Noguera, Maristes Catalunya i la Universitat de Lleida, entre altres.

■ Àlvar Llobet

ÉS UNA **GRAN OCASIÓ** PER A UN **SEAT D'OCASIÓ**

SEAT | **Das WeltAuto.**
Vehicles d'ocasió

Av Europa 17, Golparc - 25241 Golmés (Lleida)
www.dalmaumotor.seat

El trastorn de la conducta alimentària

La prevenció i detecció precoç necessàries per a lluitar contra una patologia que afecta un 4% dels joves

Voler treure's de sobre aquells quilos de més és un desig molt comú en la població, especialment entre les dones. Els estereotips de bellesa que acompanyen la publicitat, de moda i de tot, ja fa molts anys que assignen uns cànons d'esveltesa en els quals moltes noies, joves i més grans, es volen emmirallar. Més conscient o inconscientment, aquestes talles equiparades a bellesa van calant en moltes persones, en gran manera per aquest impacte dels missatges que es globalitzen a través dels mitjans de comunicació. I es cau en una relació patològica amb l'alimentació.

"L'auto-imposició de dietes d'alimentació restrictives o peculiars, així com el seguiment excessiu dels models culturals i de l'estereotip físic d'estar prim, són un greu perill per a la salut i una porta d'entrada als Trastorns de la Conducta Alimentària (TCA)", tal com s'explica en un dels tríptics informatius sobre els TCA, editat pel Departament de Salut.

Els TCA són trastorns psicològics greus que poden donar lloc a malalties físiques i, fins i tot, arribar a causar la mort.

Desnutrició i suïcidi, de fet, es vinculen a aquest tipus de trastorns en casos molt freqüents. Tot i que són trastorns que poden afectar qualsevol persona indiferentment de l'edat i el sexe, és en la població adolescent en la qual la seva incidència és major. Concretament, es calcula que afecta una mica més del 4% de joves d'edats compreses entre els 12 i els 21 anys, i molt majoritàriament, dones.

Es parla en plural de trastorns de la conducta alimentària perquè comprenen diferents manifestacions de la relació patològica amb l'alimentació. Pot tractar-se d'anorèxia nerviosa, bulímia nerviosa, trastorn per afartament o altres variants amb símptomes semblants a l'anorèxia i la bulímia nervioses, però amb patrons no tan complets. "En l'anorèxia, predomina la restricció alimentària per a mantenir-se prim. En la bulímia es menja desmesuradament i moltes vegades es fa d'amagat, amb molta dificultat per a controlar les ganes d'endrapar. El trastorn per afartament es dona quan es menja molt, i molt ràpid i, tot i que després es té un gran sentiment de culpa, aquestes menjades en excés es donen diversos dies a la setmana i, com a mínim, durant

un període de sis mesos", tal com es detalla al Canal Salut dedicat als TCA. En ell es detallen els símptomes de cada trastorn i es fan recomanacions.

En l'origen dels trastorns de la conducta alimentària (TCA) es troba sovint una combinació de factors biològics, psicològics, socials i ambientals. Per tant, no hi acostuma a haver una sola causa que els provoqui. L'adquisició d'hàbits saludables, menjar socialitzant i no en solitari, en horaris establerts i àpats complets amb una distribució equilibrada de carbohidrats, vegetals i proteïnes és una manera de reduir el risc de patir un TCA. Un cop ja hi ha un diagnòstic, el tractament requereix la intervenció d'un equip multidisciplinari, amb professionals de la medicina, la infermeria i la psicologia especialitzats en TCA. El suport familiar i de l'entorn més proper a la persona afectada constitueixen un gran ajut per avançar positivament cap a la cura de la malaltia.

ON ADREÇAR-SE?

Patir algun trastorn de la conducta alimentària, amb molta facilitat, acaba condicionant la vida acadèmica, laboral i personal. També les relacions d'amistat es poden veure afectades perquè qui pateix algun d'aquests trastorns acostuma a evitar els àpats, que tan presents són en les activitats de socialització en cultures com la nostra.

Davant la sospita d'algun d'aquests trastorns, convé adreçar-se a un professional sanitari, a poder ser especialitzat

en aquest tipus de malalties. A Lleida, l'hospital de Sant Joan de Déu és el centre públic de referència per a menors amb algun trastorn de la conducta alimentària, mentre que l'hospital de Santa Maria porta els casos d'aquests trastorns en població adulta.

Alguns centres privats, com Equilibrium, també compten amb especialistes en psicologia adreçada a aquest tipus de pacients. I les associacions creades per familiars de persones afectades per aquests trastorns, com l'Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia, tenen grups de suport per a les famílies i informació sobre els llocs i professionals on adreçar-se.

El Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC) és una de les institucions a tenir en compte també a l'hora d'informar-se i demanar ajuda a especialistes en el tractament d'aquest tipus de trastorns.

El 30 de novembre se celebra el Dia Internacional per la Lluita dels Trastorns de la Conducta Alimentària. En aquesta jornada, a banda de donar a conèixer els trets que ens han de fer sospitar que algú que tenim a prop pugui patir o començar a desenvolupar un TCA, es pretén posar molt d'èmfasi en la prevenció i la detecció precoç, així com la desestigmatització de qui els pateixen.

■ **Carme Escales**

Petit Xiroi
Restaurant

**Servei de menjador
de dimarts a diumenge,
a partir de les 13.00 h**

*Gaudeix de la
millor gastronomia
al cor del Pla
d'Urgell*

C/ Vilot, 2 · Tel. 973 71 27 04 · 25245 Vila-sana

Solidaris fins a la medul·la

El 20 de desembre se celebra el Dia Internacional de la Solidaritat, una jornada per a despertar la consciència comuna del benefici de l'ajuda mútua

Ara fa deu anys, del 25 al 27 de setembre del 2015, es va celebrar a la ciutat de Nova York la Cimera del Desenvolupament Sostenible. A la seu de l'Organització Mundial de les Nacions Unides (ONU), més de cent cinquanta líders mundials van acordar disset objectius de desenvolupament sostenible (ODS) per a tenir assolits l'any 2030.

La reducció de les desigualtats al món és un d'aquests objectius. Però tot el programa d'actuacions proposat "posa en el centre la persona i el planeta, es recolza en els drets humans i en una aliança mundial decidida a ajudar la gent a superar la pobresa, la fam i les malalties. Es forjarà, per tant, sobre la base d'una cooperació i solidaritat mundials". Així

ho ressalta l'ONU en la seva pàgina per a presentar el Dia Internacional de la Solidaritat Humana, que se celebra el 20 de desembre. És un dia "per a celebrar la nostra unitat en la diversitat; per a recordar als governs que han de respectar els seus compromisos amb els acords internacionals; per a sensibilitzar al públic sobre la importància de la solidaritat. És un dia per a fomentar el debat sobre les maneres de promoure la solidaritat per a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, entre altres, l'objectiu de posar fi a la pobresa".

Com a valor fonamental de les relacions internacionals, la solidaritat, el seu enfortiment és indispensable i està a l'abast de tothom. Des de les donacions monetàries, fins

a l'acompanyament amb el nostre temps de persones que ho necessiten, passant per la creació de projectes solidaris i la responsabilitat social implementada des de les empreses, cada persona pot fer lluir la seva solidaritat.

La Marató de 3Cat és un paraigua d'ajuda que obrim tots cada mes de desembre. La seva fita és recollir diners per a la investigació en salut, i des de cada racó de Catalunya, persones individuals, entitats, col·lectius, equips esportius, associacions de pares i mares, tothom, està cridat a participar-hi i fer créixer el pot d'aquest potencial de recerca en favor de les persones. Aquest any,

La Marató celebra la 34a edició, que estarà dedicada a la divulgació i l'impuls de la recerca en càncer, una de les principals causes de mort a Catalunya i a tot el món. Tindrà lloc el 14 de desembre, i mobilitzarà la societat catalana per una malaltia que té un profund impacte social i que encara planteja molts reptes en la recerca, un sector punter del nostre país en l'àmbit internacional. Una dada només: el 2024 van morir a Catalunya 17.000 persones a causa del càncer, 46 persones cada dia i dues cada hora, i se'n van diagnosticar 42.851 casos.

Per tant, pensant en el 14 de desembre, qualsevol acció i activitat serà benvinguda per a sumar en aquesta pròxima Marató.

DONAR SANG, PLASMA I ÒRGANS

En el nostre dia a dia, una altra acció solidària vinculada a la salut de les persones és la donació de sang i plasma. Pot donar sang qualsevol persona que tingui bona salut, que tingui entre 18 i 70 anys i un pes de 50 quilos o més i que, en cas de ser dona, no estigui embarassada.

L'acompanyament de persones malaltes o que viuen soles, per anar a les visites mèdiques o durant els seus ingressos en hospitals o en centres sociosanitaris també és una acció solidària possible i en les mans de tothom. A través

“

La Marató celebra la 34a edició, que estarà dedicada a la divulgació i l'impuls de la recerca en càncer, una de les principals causes de mort a Catalunya

dels mateixos centres de salut i fundacions com Amics de la Gent Gran o associacions de pacients de determinades malalties sempre es troba l'oportunitat de posar en pràctica la nostra solidaritat.

La Federació Catalana de Voluntariat Social ens ho posa molt fàcil perquè, entrant a Voluntariatenunclic.cat, podem trobar les ofertes que pugen entitats d'arreu de Catalunya. S'hi pot fer cerques segons les preferències disponibilitat i motivacions de cadascú. Gairebé 900.000 persones a Catalunya fan alguna tasca de voluntariat, però això és només un 13,4% de la població, segons les dades de l'estudi 'L'acció Voluntària. Un desplegament territorial', un estudi de finals del 2023.

Empreses i entitats socials també poden entrar al web de la federació i publicar les possibilitats d'exercir la solidaritat en el seu projecte. Perquè, tal com precisa l'ONU en la presentació del Dia Internacional de la Solidaritat Humana, "El nostre futur es basa en la nostra solidaritat".

■ Carme Escalles

Xerrada sobre La Marató

FESTIVAL DE MÚSICA CASTELL DE CONCABELLA 2025

Informació i entrades:
<https://amicscastellconcabella.wordpress.com/>
Entrades 1 h abans a taquilla

8/11/2025 – 19 h
COR DE CAMBRA DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA
Tradició coral, nova creació i Cançoners català

22/11/2025 – 19 h
SIKARRA CONSORT
Concerts per a dues flautes i Les quatre estacions

31/01/2026 – 19 h
JOSEP M. COLOM I EL QUARTET GERHARD
Dvorak i Brahms

Avui cuinem...

Filet de porc amb salsa de vi

INGREDIENTS per a 4 persones

8 talls de filet de porc.
1 ceba.
250 cc de vi negre.
250 cc de brou.
1 cullerada petita plena de farina de blat de moro o maicena.
1 cullerada sopera de mantega.
150-200 g de castanyes cuites.
1 cullerada sopera rasa de sucre.
Sal, pebre negre, oli d'oliva verge extra.

PER:
Dolors Mateu
blogdecuina.blogspot.com

PREPARACIÓ:

En una paella amb una mica d'oli ofegar, amb un pessic de sal, la ceba tallada a làmines fines durant uns 15 minuts. Reserveu-ho.

En un cassó posar el vi, portar a ebullició suau durant uns 10-15 minuts perquè redueixi, afegir el sucre i una vegada dissolt afegir el brou juntament amb la culleradeta de maicena deixada anar, remoure i coure una mica més fins a espessir la salsa.

Incorporar la ceba reservada, les castanyes, barrejar bé i rectificar de sal i pebre. Reserveu la salsa.

Unteu amb oli els medallons de carn, coeu-los en una planxa calenta al vostre gust, salpebreu-los.

Al plat de servir posar la carn rostida, a sobre repartir la salsa amb les castanyes.

El magazín de **territoris.cat**

territoris

Vols donar-te a conèixer?

A Territoris col·laborem amb les empreses i el comerç local!
Contacta amb nosaltres al **676 560 252** o per correu a **publicitat@territoris.cat**

Visita l'edició digital aquí

CIRCUIT URGELLENC
www.circusa.com

LES PROPERES SETMANES ALS VOSTRES CINEMES

Els teus cinemes

Cinemes Majèstic de Tàrraga
973-302-705

Cinema Sala Actes La Paeria Balaguer
973-445-200

Cinema Centre Cultural Mollerussa
973-526-679

Cinema Casal Agramunt
973-610-519

Cinema Armengol de Bellpuig
636-419-829

Cinema La Lira de Tremp
973-650-399

Escaneja'm!

CONSULTEU LA CARTELLERA A WWW.CIRCUSA.COM I PROMOCIONS A FB, IG!!!

29a

FIRA DE L'OLI

D'OLIVA VERGE EXTRA—CATALUNYA

LES BORGES BLANQUES

— 16, 17 I 18 DE GENER DE 2026 —

LES GARRIGUES

*La terra de l'oli.
L'oli de la terra.*

més informació
www.firaoli.cat

Ajuntament de
les Borges Blanques

Consell Comarcal de
les Garrigues

Generalitat
de Catalunya

Diputació de Lleida
La força dels municipis